

РОЗДІЛ II. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МАСОВОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В МОК

Валерій Єднак

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Актуальність. В середині XIX ст. жінки в різних країнах виявляли цікавість до різних форм рухової активності і спорту. З часом жінки отримали право і стали з'являтися на спортивних майданчиках, брати участь в змаганнях. Жінки прагнули зайняти гідне місце на міжнародній спортивній і олімпійській арені.

Історія включення жінок в міжнародний олімпійський рух наочно демонструє затяжну боротьбу з гендерними забобонами, що розгорнулася на початку XX століття в Європі і Америці. В цей період часу в руслі загальносвітових тенденцій зміни соціальної значущості жінки трансформується тілесний імідж жінки в цілому, відповідно – і ставлення до її потенційної участі в міжнародному спортивному й олімпійському русі. Процес інтеграції жінок у міжнародний фізкультурно-спортивний рух був повільним і важким. Спортсменки змагалися в нечисленних «традиційно жіночих видах» за рамками офіційної олімпійської програми. А включенню не багатьох видів спорту в реєстр змагань, до яких жінки все ж таки були допущені, передували бурхливі кампанії, організовані активістками феміністського руху.[1, с. 176]

Упродовж багатьох років МОК активно протидіяв розширенню участі жінок в Олімпійських іграх. Завоювання жінками прав в олімпійському спорті багато в чому стало наслідком активної діяльності різних жіночих спортивних організацій. [2, с. 35]

Однією з найбільш важливих гендерних проблем, які були вирішені в XX столітті стала участь жінок в Олімпійських іграх.

Мета дослідження: на теоретичному рівні дослідити проблеми гендерної рівності в МОК.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення та систематизація існуючих наукових даних.

Результати дослідження. За останні 30 років число жінок, що беруть участь в Іграх, значно зросла: з 26,1 відсотка в Сеулі-1988 році до рекордних 45,2 відсотка в Ріо-2016. Історичною віхою стали Юнацькі Олімпійські ігри в Буенос-Айресі (2018), коли на першому в історії олімпійському змаганні був повністю дотриманий гендерний баланс. Однією з головних рушійних сил цих змін стало прагнення МОК створити більше можливостей для спортсменок, розширивши олімпійську програму і включивши в неї більше жіночих змагань. З 1991 року нові види спорту, які претендують на потрапляння в олімпійську сім'ю, повинні були включати і жіночий розряд.

У грудні 2014 року члени МОК на 127-й за сесії схвалили рекомендацію про зміцнення гендерної рівності. В рекомендації говорилося про необхідність досягнення 50-відсоткової участі жінок в Олімпійських іграх і проведенні змагань зі змішаними командами в майбутньому.

На позачерговому засіданні виконкому МОК в 2017 р в Лозанні була змінена олімпійська програма в п'ятнадцяти видах спорту, в результаті чого на Іграх-2020 на Токіо виступить найбільша кількість жінок в олімпійській історії (прогнозується 48,8%), також вдвічі - з 9 до 18 - збільшено кількість змагань в міксті [4].

МОК не тільки прагне до досягнення статистичного паритету, але і розуміє, що кожна можливість, яка надається жіночим видам спорту і спортсменкам на Олімпійських іграх, сприяє просуванню гендерної рівності.

Одним важливих аспектів діяльності МОК у вирішенні питань гендерної рівності є питання залучення жінок до керівництва в спорті. Частка жінок з керуючими посадами в керівних і адміністративних органах спорту залишається відносно низькою. Тому, збільшення кількості жінок на провідних ролях в олімпійському русі було виділено в якості одного з основних завдань МОК.

З приходом в 1980 р. до керівництва МОК Х. А. Самаранча участі жінок в олімпійському русі стало приділятися значно більше уваги, ніж в попередні роки. Це торкнулося усіх сторін олімпійського руху і, передусім, програм Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор, в яких кількість жіночих видів змагань, як і кількість їх учасниць, стала нестримно збільшуватися. Хуан Антоніо Самаранч був одним із найбільш яскравих прихильників участі жінок не тільки в спортивних змаганнях, але і у керівних структурах МОК. Саме його заслугою є те, що 1981 року жінки вперше стали членами МОК. Це були Ісава-Фонсека (Венесуелла) та Пірьо Хеггман (Фінляндія). Ісава-Фонсека була першою жінкою, яка стала членом Виконкому МОК в 1990 році. У 1997 році Аніта ДеФранц (США) стала першою жінкою віце-президентом МОК. [6]

За час президентства Х.-А.Самаранча кількість жінок у МОК зростає – з 107 членів 16 були жінки [3]. У 2004 р була утворена спеціальна комісія МОК з питань жінок і спорту. Саме цей орган рекомендував внести зміни в Олімпійську хартію про те, що «МОК заохочує і підтримує жінок в спорті на всіх рівнях і у всіх структурах з метою здійснення принципу рівності чоловіків і жінок» [4].

З метою підвищення участі жінок у змаганнях і включення їх в адміністративні органи МОК розробив різні освітні програми (для тренерів, спортивних адміністраторів, атлетів). Крім таких програм Комітет проводить спеціальні світові конференції з питань жінок і спорту. Мета цих конференцій полягає в тому, щоб оцінити успіхи, зроблені в цій галузі в рамках олімпійського руху, а також намітити подальші плани, виробити стратегічні підходи в розвитку даного напрямку спортивного руху.

Одна з конференцій була проведена в березні 2008 р в Йорданії. В ході конференції підкреслювалося, що збільшення кількості жінок на керівних посадах, а також залучення жінок в спортивний рух в більшій мірі залежить від національних олімпійських комітетів країн - учасниць олімпійського руху. [5].

Згідно гендерної політики МОК, національні олімпійські комітети повинні прагнути до наступних показників, а саме 20% постів у всіх структурах (особливо в виконавчих і законодавчих органах) [3] повинні займати жінки.

МОК продовжує показувати приклад іншим спортивним організаціям, збільшуючи число жінок на своїх керівних посадах. В даний час більш ніж 30% НОКів і 29% спортивних федерацій досягли заявлених показників [3]. У 2018 році 13 жінок займали пост президентів національних олімпійських комітетів, а 33 були Генеральними секретарями. Представництво жінок в комісіях МОК в даний час зросло до 42,7 відсотка, що є історичним максимумом, що відповідає 98-відсотковому зростанню з 2013 року. У 2018 року жінки займали на 30 посад більше в 26 комісіях МОК, ніж в 2017 році. Представництво жінок у Виконкомі МОК збільшилось з 21,4 відсотка у 2017 році до 30,8 відсотка в 2018 році. Станом на 1 січня 2019 року 33 відсотки членів МОК складають жінки. [3]

Висновок. Активність МОК у вирішенні проблеми гендерного характеру вирізняється системним підходом і поєднанням теоретичних і практичних аспектів роботи. Розроблено програми, а також створено структури, які допомагають збільшити кількість жінок серед тренерів, радників, управлінців, чиновників, адміністраторів і спортивного персоналу всіх рівнів.

СПИСОК ВИКРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гендерні особливості у міжнародному спортивному і олімпійському русі / М. С. Солопчук, А. В. Заїкін // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. - 2006. - № 4. - С. 176-179.
2. Включення жінок в олімпійський рух / Єднак В.Д., Яковів В.І. // Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення // Матеріали регіонального науково-методичного семінару / За заг.ред. Огністого А.В. – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2017. – С. 35-37
3. <https://www.olympic.org/women-in-sport-commission>
4. OLYMPIC CHARTER. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf#_ga=2.50569454.634180921.1568557591-1546129254.1568557591
5. <https://www.olympic.org/olympic-solidarity-commission>
6. Findling, Джон Э .; Пелле, Кимберли (2002). Энциклопедия современного олимпийского движения . п. 441. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?id=QmXi_-Jujj0C&pg=PA441&dq=Flor+Isava-Fonseca+first+woman&hl=en&ei=Sy3xTPn1CozBceST1LoK&sa=X&oi=book_result&ct=result&redir_esc=y#v=onepage&q=Flor%20Isava-Fonseca%20first%20woman&f=false

Анотація. У публікації розкривається питання пов'язане з однією з найбільш важливих гендерних проблем – інтеграцією жінок в міжнародний олімпійський рух. Описано шляхи вирішення проблем гендерного характеру в МОК.

Ключові слова: жінки, спорт, міжнародний олімпійський рух, гендерна рівність, МОК, Олімпійська хартія, національні олімпійські комітети.

Yednak V. Problems of gender equality in the IOC.

Annotation: The publication addresses the issue of one of the most important gender issues - the integration of women into the international Olympic movement. Ways to address gender issues in the IOC are described.

Keywords: Women, Sport, International Olympic Movement, Gender Equality, IOC, Olympic Charter, National Olympic Committees.

**ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

Денис Кудрявець

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Постановка проблеми. У сучасному світі істотно зростає роль фізичної культури та спорту як факторів вдосконалення людини і суспільства. Здоровий спосіб життя в цілому, фізична культура і спорт зокрема стають соціальними феноменами, що об'єднують силу та національну ідею, які сприяють розвитку сильної держави і здорового суспільства. У багатьох зарубіжних країнах фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність поєднує зусилля держави, її громадських, приватних організацій та установ.

За фізичним станом людського потенціалу Україна істотно відстає від передових країн. При цьому національна система фізичного, духовного і морального оздоровлення населення, пропаганди здорового способу життя знаходяться поза фокусом державної політичної домінанти.

У ситуації, що склалася у державі, педагогічній колектив Краматорського ЗЗСО № 22 з профільним навчанням імені Миколи Миколайовича Крупченка поставив перед собою мету: поліпшити здоров'я школярів, вжити радикальних заходів щодо поліпшення людського ресурсу, формувати у школярів здоровий спосіб життя, нові ціннісні орієнтири, що включають високий рівень громадянськості та патріотизм.